

PEFC - NORGE
Postboks 1438 Vika
0115 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Mathis Lunde, +4761266161

Høringsinnspill til forslag til revidert Norsk PEFC Skogstandard

Vi viser til oversendt brev med vedlegg, datert 11. april 2022 fra PEFC Norge. Der alle med interesse for skogsertifisering blir oppfordret til å komme med høringsinnspill på forslaget til revidert norsk PEFC skogstandard.

Innlandet er Norges største skogfylke, med 26 prosent av landets produktive skogareal og 40 prosent av Norges årlige avvirkning. Skog- og tresektoren er en vesentlig bidragsyter til verdiskaping og sysselsetting i fylket, og har en viktig rolle i klimasammenheng framover. Statsforvalteren i Innlandet er opptatt av at næringen videreutvikles, samtidig som hensyn til biologisk mangfold, friluftsliv og andre økosystemtjenester ivaretas. Norsk PEFC Skogstandard er viktig for å oppnå dette, og forslaget til revidert standard bærer preg av å være mer presis enn tidligere standard, samtidig som den er åpen for skjønn og tilpasning til naturens betingelser i hele landet.

Statsforvalteren i Innland ønsker innledningsvis å trekke fram noen momenter i revidert standard som er spesielt positivt:

- Økt bruk av lukkede hogster og småflatehogster.
- Etablering av en felles database for livsløpstrær.
- Presisering av krav til kantsoner.
- Tydeliggjøring og presisering av hensyn til rovfugler og ugler.

Statsforvalteren i Innlandet vil også peke på noen momenter som med fordel kan forsterkes/strammes inn:

- Skogbruket i Innlandet utnytter i dag mesteparten av virkespotensialet og landskogtakseringen viser at den totale tilveksten har stabilisert seg med en nedadgående trend. Den økte mengden hensyn i den reviderte standarden stiller strengere krav til at skogbruket må øke den kunnskapsbaserte skogskjøtselen for å kunne bidra i det grønneskiftet.
- Strengere oppfølging av foryngelsesplikten.
Forvaltningens resultatkontroll og Landskogtakseringen viser at en andel av arealene ikke

forynges eller har foryngelse som ikke tilfredsstillende lovens minimumskrav til tetthet. På landsbasis utgjør denne andelen over 20% av foryngelsesarealet. Dette er ikke forenelig med langsiktig virkeproduksjon, klimahensyn eller tiltak mot avskoging.

- Økt krav til skogskjøtsel - ungsogpleie

Ifølge Landskogtakseringen gjennomføres det ungsogpleie på litt over halvparten av arealet som avvirkes. Dette gir blant annet redusert produksjon og forlenget omløpstid. Videre er ungsogpleie og tynning tiltak som kan fremme utvikling av treslagsblanding, sjiktning og klimarobust skog.

Videre ønsker Statsforvalteren i Innlandet å påpeke at flere punkter i standarden legger opp til en søknadsrutine som kommer i tillegg til lovpålagt søknadsplikt, samt at standarden enkelte punkter går utover norsk skoglov med tilhørende forskrifter. Flere av punktene legger opp til stor grad av tolkning. Dette gjelder blant annet veibygging, konvertering av skogareal til annet arealbruk og bruk av utenlandske treslag. På noen områder kan en skogeier dermed risikere å ikke få omsatt tømmeret sitt selv om vedkommende gjør alt riktig i forhold til norsk lov. Statsforvalteren ser dette som betenkelig, og forventer at rutiner og grunnlag for håndtering av slike saker presiseres og synliggjøres.

I det videre ønsker vi å konkretisere innspill til enkelte kravpunkt. Statsforvalteren i Innlandet vil også sende et eget dokument til PEFC Norge med innspill og kommentarer til sertifisering systemet blant annet knyttet til avvikshåndtering, oppfølging av og tilbakemelding på henvendelser fra eksterne eller myndigheter samt hensyn til lover og forskrifter.

Kravpunkt 2. Arbeidskraft og sikkerhet

Endringsforslag til tredje avsnitt:

«Skogeier er ansvarlig for at de som utfører hogst og skogbrukstiltak har tilstrekkelig kompetanse. Kompetansen hos egne ansatte og innleid arbeidskraft skal fortrinnsvis være på nivå med relevante kompetansemål for det aktuelle arbeidsfeltet i fag- og yrkesutdanningen for skogfaget. For praktiske oppgaver vil Aktivt Skogbruks-kurs, opplæring gjennom Skogskolen (digital kursserie) eller tilsvarende være dekkende»

Vi foreslår følgende endring «Skogeier er ansvarlig for at de som utfører hogst og skogbrukstiltak har dokumentasjons på tilstrekkelig kompetanse».

Samt: «For praktiske manuelle oppgaver vil Aktivt Skogbruk-kurs, opplæring gjennom Skogskolen (digital kursserie) eller tilsvarende være dekkende». Det presiseres at AS-kurs (formelt brukes ikke betegnelsen Aktivt Skogbruk-kurs lengre) gjelder for praktiske manuelle kurs. Kravpunktet bør skille tydeligere på når de to ulike nivåene av kompetansekrav gjelder. Det er viktig å synliggjøre at AS kurs/Skogskolen gjelder manuelle arbeidsoppgaver, og at Skogskolen kun er teoretisk opplæring og ikke gir tilfredsstillende opplæring for anvendelse av farlig utstyr.

Kravpunkt 3. Planlegging i skogbruket

Vi forutsetter at innhenting av miljøinformasjon skjer med konsultering fra oppdaterte offentlige kilder.

Sensitive artsdatabasen er en database med utvalgte arter og hvor stedfestet informasjon om artens hekke-, yngleområde eller voksested er skjermet for offentligheten. Det er problematisk at denne informasjonen ikke er tilgjengelig for skogeier. En løsning der skogeier får tilgang til arter på sin grunn ville avgjort vært en stor fordel. Det må jobbes for å opplyse om at denne databasen eksisterer og må benyttes under planlegging.

Kravpunkt 5. Skogsveger

«I større sammenhengende skogarealer med lite omfang av tekniske inngrep og som er spesielt viktig for biologisk mangfold eller friluftsliv, skal nye skogsbilveganlegg normalt unngås. Det kan søkes PEFC Norge om dispensasjon».

Avsnittet beskriver mange gode intensjoner, men er utydelig på når det kreves at tiltakshaver søker PEFC Norge om dispensasjon.

«I marginale skogstrøk med vesentlige miljø- og friluft- eller reindriftsinteresser skal enkle vegløsninger som traktorveger og vinterbilveger prioriteres».

Vinterbilveg avhenger av at det klimamessig og terrengmessig er egnet for denne type veg.

Statsforvalteren forutsetter at det er slike hensyn som er en del av det som skal vektlegges i vurderingen av om det kan prioriteres andre løsninger i slike områder.

Statsforvalteren vil også bemerke at det nok er ulikt syn på hva som er et marginalet skogområde.

«Det skal ikke bygges veg i nøkkelbiotoper og avsatte biologisk viktige områder».

Vi foreslår at en kan ta inn et tillegg her: *Det skal så langt det er mulig tas hensyn til sensitive arter ved veibygging jf. kravpunkt 24.*

Kravpunkt 8. Bevaring av skogarealet

Vi foreslår følgende endring: *«Skogbruket skal gjennomføres slik at areal tilgjengelig for friluftsliv ikke blir redusert eller vesentlig varig svekket i kvalitet».*

Legger til ordet varig, da midlertidig svekket kvalitet kan forekomme under skogbrukstiltak.

Kravpunkt 14. Terrengtransport

«Det kan kjøres i arealer avsatt som biologisk viktige områder herunder nøkkelbiotoper dersom det er helt nødvendig for å gjennomføre planlagt skjøtsel. I tillegg kan skånsom nyttekjøring for andre formål skje. Terrengtransport gjennom slike områder skal avklares skriftlig med person med skogbiologisk kompetanse ved opprettelse eller revidering av disse områdene».

Vi foreslår at «... ved opprettelse eller revidering av disse områdene» strykes fra teksten.

Statsforvalteren vet at erfaringsmessig er det vanskelig å forutse alle aktualiteter på forhånd. Det vil ikke gjelde mange, men det kan finnes nøkkelbiotoper som stenger for terrengtransport fra bakenforliggende areal, uten at det er gjennomtenkt ved opprettelsen.

Kravpunkt 15. Langsiktig virkesproduksjon

«På arealer der en har planlagt naturlig foryngelse etter hogst, må det hogges på en slik måte at foryngelse kan etableres raskest mulig. Hvis en ikke lykkes med naturlig foryngelse, skal skogkulturtiltak settes i verk.

På arealer der en har planlagt planting eller såing etter hogst, skal det plantes eller såes så snart det er forsvarlig og praktisk mulig og senest innen 3 år, gitt at det ikke er gitt dispensasjon fra myndighetene.»

Tilfredsstillende foryngelse er en forutsetning for langsiktig virkesproduksjon. Vi foreslår derfor følgende tillegg under punktet om planting: «Ytterligere tiltak skal iverksettes inntil tilfredsstillende foryngelse er oppnådd.»

Under punktet om ungsogpleie står følgende:

«Det skal tilstrebes barblanding og holt med innslag av lauv der forholdene tillater det. Videre skal det tas hensyn til viltbeite, spesielt ROS-arter.»

Det er positivt at kravpunktet vektlegger barblanding i ungsogpleien. Vi mener at barblanding bør tilstrebes allerede ved foryngelsen, for eksempel ved økt planting av furu på furumark der det tidligere har stått gran. Vi foreslår at dette ivaretas ved at punktet ovenfor gjøres gjeldende både for ungsogpleie og foryngelse.

Kravpunkt 16. Markberedning

«Nærmere enn 5 meter fra bekk med årssikker vannføring»

Vi foreslår følgende endring: «... nærmere enn 6 meter fra vassdrag».

For å redusere mengden forskjellige kantsonebredder og avstander en skogeier og jordbruker må forholde seg til så bør det endres fra fem meter til seks meter.

Standarden må for øvrig konkretisere og tilnærme seg vannressurslovens definisjoner på vassdrag som krever hensyn.

Når man tar hensyn til avrenning, erosjon, vannbeskyttelse, avflekingsgrad o.l. og de oppløftene som skjer under drift (på stein, stubber o.l.) ser ikke vi at det er hensiktsmessig å stille krav til manuelle oppløft. Dette vil føre til et økt drivstofforbruk og slitasje på maskiner og personell.

Kravpunkt 17. Treslagsfordeling

Det må komme inn en konkretisering på minimum 10% lauvtreandel ved foryngelse. Jf. berekraftforskriften § 5 syvende ledd.

Kravpunkt 18. Bruk av plantevernmidler

Det må presiseres at i tillegg til en åpning for bruk av plantevernmidler for å hindre oppslag av gras-, urte- og lauvvegetasjon som hindrer ønsket foryngelse, også kan benyttes til bekjempelse av fremmede plantearter der hvor dette er den mest hensiktsmessige bekjempelsesmåten.

Kravpunkt 19. Gjødsling og næringsbalanse

«Der skal det settes igjen en gjødslingsfri sone på 25 meter mot disse områdene (gjelder bekker med helårs vannføring) for å unngå avrenning».

Jf. innspill til kravpunkt 16 bør setningen «gjelder bekker med helårs vannføring» fjernes.

Kravpunkt 20: Bruk av utenlandske treslag

Forslaget legger opp til en betydelig strengere praksis enn Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, som nylig er revidert.

Skogbruket i Innlandet har betydelig erfaring med bruk av fremmede treslag. Dette gjelder først og fremst contorta furu (*Pinus contorta* var. *latifolia*).

Det er betenkelig at skogstrøkene i praksis skal være avskåret fra å bruke fremmede treslag ut ifra et produksjonsperspektiv.

Statsforvalteren i Innlandet mener at Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål regulerer dette i tilstrekkelig grad i dag, og at kravpunktet bør ta inn muligheten for å søke om bruk av contorta på Østlandet.

Kravpunkt 22. Nøkkelbiotoper

«Nøkkelbiotoper skal kartfestes på eiendommer større enn 50 dekar produktivt, økonomisk drivbart areal».

Bare i Innlandet kan dette utgjøre rundt 3 500 eiendommer. PEFC bør gjøre en ny vurdering om det er hensiktsmessig å endre innslagspunkt fra 100 til 50 daa. Erfaringsmessig er dette eiendommer med lite aktivitet og med et krav om kartfesting av nøkkelbiotoper kan det føre til ytterligere passivitet. Det bør i stedet vurderes om det skal stille strengere krav til hvem som er habile og

innehar nødvendig biologisk kunnskap til å gjennomføre «føre-var-rutinene». Vi foreslår at kravet endres til 100 daa, som i tidligere versjon av standarden.

«Metoden Miljøregistrering i Skog (MiS), eller annen offentlig godkjent metode, skal brukes ved kartlegging av livsmiljøer og utvelgelse av nye nøkkelbiotoper.»

Hva menes med «... offentlig godkjent metode»?

Vi forslår følgende endring: «... metode godkjent av sentrale myndigheter eller Statsforvalter».

«Nøkkelbiotoper kan ikke omdisponeres til andre formål hvis det ikke foreligger et offentlig vedtak som pålegger slik omdisponering.»

Vi foreslår følgende endring: «Nøkkelbiotoper kan ikke omdisponeres til andre formål hvis det ikke foreligger et offentlig vedtak om slik omdisponering».

«Dersom det foreligger plan om områdetakst med miljøregistrering i nær framtid, ...»

Vi foreslår følgende endring: «Dersom det foreligger plan om skogbruksplanprosjekt med miljøregistrering i nær framtid, ...»

Områdetakst erstattes fordi begrepet utgjør kun en av typene av skogbruksplanprosjekter.

Den norske rødlista for arter oppdateres som regel hvert 5. år, dette betyr at enkelte arter kan endre rødlistestatus opp eller ned i truetet, og derfor er det viktig at det presiseres at det skal brukes eksterne oppdaterte kilder.

Kravpunkt 23: Biologisk viktige områder

«For skogeiendommer over 1500 dekar produktiv skog skal 5 % av skogen avsettes og kartfestes som biologisk viktige områder senest i forbindelse med første skogbruksplanprosjekt.»

Dette er et viktig kravpunkt som vil kunne bidra til at biologisk viktige områder tas bedre vare på. Det bør settes inn at 5% er et minimum.

Hvor lenge skal disse BVO områdene overholdes? Når det kommer til tiurleiker, rovfuglreir o.l. kan disse ha en begrenset levetid. Vil det kunne frigjøres når ev. tiuren har sluttet å spille eller rovfuglene ikke har brukt reiret på 10 år?

«forekomst av truede arter (indikator for livsmiljø)».

Forslag å endre tekst til: «forekomst av truede arter. Jf. forskrift om fredning av truede arter»

Kravpunkt 24: Hensyn til rovfugler og ugler

Det er positivt at begrepsbruken er mer presis om at hekkeplasser ikke skal bli satt igjen som en «øy i landskapet». Det kan med fordel framheves betydningen av at arealet som settes igjen rundt reirplass må utformes med henblikk på god terrengtilpassing og robuste kantsoner. Korridorer som settes igjen for å hindre at lokaliteten blir liggende som en øy bør bestå av skog i hogstklasse 4 eller 5.

Vi vil påpeke at en økning i karantenetid til 10 år, og formuleringen om noenlunde intakt reir/pynting er bra. Dette samsvarer godt med våre erfaringer, der hønsehaukreir kan bli tatt i bruk igjen i lengre tidsintervall enn 5 år.

Kravet om at fravær av hekking skal dokumenteres er også en god forbedring, men vi er litt usikre på hvordan dette er tenkt i praksis. Å angi/tallfeste et bestemt tidsintervall der en lokalitet regnes som «aktiv» stiller krav til et faglig kvalifisert feltpersonell som overvåker lokalitetene jevnlig i hekketiden. Slikt feltapparat finnes ikke i dag.

Når det gjelder endringene i kravpunktene for fiskeørn, så er vi uenige i dette. Det er ikke heldig å kunne hogge helt inn til reirtre (krav om 50 meter buffersone i dag). Disse reirene ligger erfaringsmessig på svak bonitet, i myrkanter, furukoller eller øyer/halvøyer. Hogst helt inn til reirtreet vil gi svakere stabilitet for vind, og større innsyn. Uklart hva som er begrunnelsen for dette forslaget. Etter vår oppfatning bør dagens krav opprettholdes. Vi er også usikker på om kravet til livsløpstrær som skal gjensettes er presist nok formulert. Skal dette være et livsløps tre innen en bestemt radius, i så fall bør dette presiseres.

Kravpunkt 25. Hensyn til tiurleik

I Innlandet kjenner vi i dag ikke til tiurleiker med over 10 spillende tiur. Kravet om forvaltningsplan vil dermed ikke slå inn i Norges største skogsfylke. Det er viktig å ta vare på store tiurleiker, at det konkretiseres med et bestemt antall kan virke uheldig. Det må stilles krav til at kartlegging av antall spillende tiurer må dokumenteres av kvalifisert personell og videre må det defineres hvilket år som er det tellende for hvor mange spillende tiur det er på en tiurleik. Erfaringsmessig kan dette variere.

Det må avklares når en tiurleik har utgått og kan frigjøres.

Kravpunkt 26. Hensyn til andre hekkende fugler

Foreslår at punkt e) «Områder med tiurleik» utdypes med at det ikke skal foregå skogsdrift i april og mai. Parringsperioden for storfugl er siste halvdel av april til begynnelsen av mai. Punktet kan vurderes å flyttes til kravpunkt 25.

Kravpunkt 27. Vannbeskyttelse

Kravpunktet skal sikre vannkvaliteten i vann og vassdrag og bevare levesteder for arter som har naturlig tilhold ved eller i vassdraget, noe som er svært positivt. Statsforvalteren i Innlandet har imidlertid erfart at hvordan vassdrag defineres kan variere mye, og vi ønsker at man også i PEFC-standardbenytter samme definisjon på vassdrag som i vannressursloven.

Kravpunktet omtaler kantsoner langs vassdrag, og gir retningslinjer på hvor bred denne bør være i ulike typer skog. Bredde på kantsoner langs vassdrag blir behandlet i ulike typer lovverk slik som vannressursloven, forskrift om nydyrking, bærekraftforskriften og så videre. Ordlyden i de er imidlertid svært forskjellig og statsforvalteren i Innlandet mener dette bør samordnes der det er mulig. Ut ifra at 6 meter er brukt som krav ved for eksempel nydyrking, mener vi at 6 meter også bør brukes her.

«Kantsoner skal normalt stå urørt».

Vi mener det er viktig å skjøtte en kantsone for å sikre en varig variert feltsjiktet i en kantsone med god økologisk funksjon, og mener denne formuleringen bør endres til *«Kantsoner skal normal stå urørt eller skjøttes for å ivareta dens økologiske funksjon.»*

Kravpunkt 28. Myr og sumpskog

«Kravpunktet skal sikre at klima, naturmangfold og økologiske funksjoner til myr, myrskog og sumpskog ivaretas ved skogbrukstiltak».

Vi foreslår en endring av formuleringen til: *«Kravpunktet skal sikre at økosystemfunksjoner og naturmangfold knyttet til myr og sumpskog ivaretas ved skogbrukstiltak. I tillegg skal det sikres at skogbrukstiltak som berører myr og sumpskog ikke har negativ effekt på klimaet.»*

«Rensk og justering av eksisterende grøftesystem i tidligere myr og sumpskog kan ved behov skje der dette har resultert i produktiv skog, så sant det ikke:».

Vi foreslår å endre teksten til: *«Rensk og justering av eksisterende grøftesystem i myr og sumpskog kan ved behov skje der dette har resultert i produktiv skog, så lenge det foreligger gode skogbruksfaglige argumenter for tiltaket, og så sant det ikke:»*

Under bokstav listen foreslås det å legge til et punkt:

«f) Har negativ effekt i klimagassregnskapet»

Vi mener det bør tas inn en setning som påpeker viktigheten av å hensynta lokale forhold ved gjennomføring av skogbehandling i disse naturtypene som er mer sårbare for kjøreskader.

«Så langt det er mulig av hensyn til stabilitet og foryngelse, skal lukkede hogster brukes i sumpskog og myrskog og i overgangssonen mot fastmark. Der lukket hogst ikke er mulig, kan småflatehogst benyttes».

Foreslår at det legges til: *«Myr, sumpskog og myrskog er sårbare for kjøreskader, og lokale forhold skal legges til grunn når en vurderer tidspunktet for gjennomføring av hogst og skogbrukstiltak».*

Istedenfor å si noe om maksbredde på kantsone, foreslår vi at man heller sier noe om et minimum. Vi foreslår at det som i kravpunkt 16 og 27 settes et minimumskrav på 6 meter.

Dersom det er spørsmål til våre innspill eller behov for presiseringer, vennligst ta kontakt med avdelingsdirektør for enhet for skog og trebruk Eva Skagestad, telefon: 97174457, e-post: evcsk@statsforvalteren.no.

Med hilsen

Haavard Elstrand (e.f.)
miljø- og landbruksdirektør

Eva Christine Skagestad
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Innlandet fylkeskommune

Pb. 4404

2325

HAMAR